

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης 338/2016
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Α' ΤΑΚΤΙΚΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
Συνεδρίαση της 22ας Δεκεμβρίου 2016**

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Μιχαήλ Απέσσος, Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

Μέλη: Αλέξανδρος Καραγιάννης, Ανδρέας Χαρλαύτης, Βασιλική Δούσκα και Νικόλαος Μουδάτσος, Αντιπρόεδροι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Στέφανος Δέτσης, Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Ευγενία Βελώνη, Νίκη Μαριόλη, Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Στυλιανή Χαριτάκη, Δημήτριος Χανής, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Αλέξανδρος Ροϊλός, Αδαμαντία Καπετανάκη, Αθηνά Αλεφάντη, Ελένη Πασαμιχάλη, Χριστίνα Διβάνη, Χρήστος Μητκίδης και Διονύσιος Χειμώνας, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Μαρία Βλάσση, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. Μ.Α.Δ.Κ.Α.0014339/ΕΞ2016/9-9-2016 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών / Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας / Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων και Διαχείρισης Κινητών Αξιών.

Ερώτημα : Ερωτάται: α) Αν η εταιρεία με την επωνυμία «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Ανώνυμη Εταιρεία» οφείλει να επιδιώξει την αναγνώριση και κήρυξη εκτελεστής στην Ελλάδα της υπ' αριθ. 142821/21.1.2016 αποφάσεως του Διεθνούς Διαιτητικού Δικαστηρίου του Λονδίνου (L.C.I.A.), όπως αυτή διορθώθηκε με το από 24 Φεβρουαρίου 2016 Μνημόνιο Διορθώσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 4420/1961, προτού προβεί στην υποβολή αιτήσεως συμψηφισμού του καθορισθέντος, με την άνω απόφαση, ως οφειλόμενου από το

Ελληνικό Δημόσιο ποσού, με απαιτήσεις του Ελληνικού Δημοσίου εναντίον της, ενόψει του ότι στο άρθρο 44.3 του ν. 2338/1995 (ρήτρα διαιτησίας στη Σύμβαση Ανάπτυξης Αεροδρομίου Σπάτων, στο εξής Σ.Α.Α.) ορίζεται ότι η απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου αποτελεί τίτλο εκτελεστό και δεν απαιτείται να κηρυχθεί εκτελεστή από τα Δικαστήρια.

β) Αν είναι δυνατή η παρακράτηση μερίσματος κατ' επίκληση του δικαιώματος συμψηφισμού του άρθρου 32.4 της ΣΑΑ, με απαιτήσεις που δεν σχετίζονται με την ιδιότητα του Ελληνικού Δημοσίου ως αντισυμβαλλόμενου μέρους, αλλά συνδέονται αποκλειστικά με την ιδιότητα του τελευταίου ως μετόχου, καθόσον η Σ.Α.Α. δεν προβλέπει ρητώς τέτοια δυνατότητα, αλλά κάνει λόγο για συμψηφισμό με χρηματικές απαιτήσεις του Δημοσίου που έχουν προκύψει από την εκτέλεση ή σχετίζονται με τη Σύμβαση,

γ) Αν, ελλείψει ειδικής ρυθμίσεως στην κυρωθείσα με το ν. 2338/1995 Σ.Α.Α., το Ελληνικό Δημόσιο πρέπει να αποδεχθεί τον τρόπο συμψηφισμού που προτείνει η εταιρεία «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.» ή αν πρέπει να τηρηθεί η διαδικασία του άρθρου 83 παρ.1 και 2 του ΚΕΔΕ ή άλλες, ενδεχομένως, διατάξεις.

δ) Ποιο υπουργείο και ποια υπηρεσία είναι αρμόδια για την παρακολούθηση της εκτέλεσης της Σ.Α.Α., όπως και για τη συγκέντρωση και επιβεβαίωση των στοιχείων περί οφειλών που επικαλείται ο ΔΑΑ στα έγγραφα Δήλωσης Συμψηφισμού και τον εν συνεχεία προσδιορισμό του ποσού που είναι δεκτικό συμψηφισμού, δοθέντος ότι, κατά το άρθρο 43 της ΣΑΑ, οι γνωστοποιήσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο και την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ) γίνονται στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας (νυν Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης, κατά διαδοχή των αρμοδιοτήτων του συνυπογράφοντος την από 31.7.1995 Σύμβαση Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας), με κοινοποίηση στο Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών και στο Γραφείο του Διοικητή της ΥΠΑ.

Επί του ως άνω ερωτήματος, το οποίο εισάγεται στην Α' Τακτική Ολομέλεια του Ν.Σ.Κ. μετά την έκδοση της υπ' αριθ. 264/2016 Γνωμοδότησης του Α' Τμήματος, λόγω ισοψηφίας των γνώμων που διατυπώθηκαν για τα τρία πρώτα σκέλη του ερωτήματος, κατ' εφαρμογή του άρθρου 7 παρ. 3 του ν. 3086/2002, καθώς και λόγω μείζονος σπουδαιότητας, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' Τακτική Ολομέλεια) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής:

1. Με το άρθρο πρώτο του ν. **2338/1995** (Α' 202) κυρώθηκε και απέκτησε ισχύ νόμου η Σύμβαση Ανάπτυξης του νέου Διεθνούς Αεροδρομίου της Αθήνας (Σ.Α.Α.), μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου αφενός και των εταιρειών HochtiefAktiengesellschaft vorm. Helfmann, ABB Calor Emag Schaltanlagen AG, H. KrantzTkt GmbH και Flughafen Athen - Spata Projektgesellschaft mbH αφετέρου. Στο πλαίσιο της πιο πάνω Σύμβασης προβλέφθηκε (άρθρο τρίτο) η ίδρυση της εταιρείας «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.» (εφεξής ΔΑΑ ΑΕ), η οποία υποκαταστάθηκε στα συμβατικά δικαιώματα των ως άνω συμβαλλομένων εταιρειών (βλέπ. άρθρ. 2.2.3. ν. 2338/1995) και στην οποία μεταβιβάστηκε, εκ μέρους του Δημοσίου, η επικαρπία των ακινήτων του Αεροδρομίου Αθηνών, στην περιοχή των Σπάτων Αττικής (άρθρο 7.2.1 ν. 2338/1995).

Περαιτέρω, η ΔΑΑ ΑΕ υπέβαλε (κατ' εφαρμογή του άρθρου 44.3. του ν. 2338/1995) την από 3 Νοεμβρίου 2014 Αίτηση Διαιτησίας (Request of Arbitration), βάσει των Κανονισμών Διαιτησίας του Διεθνούς Διαιτητικού Δικαστηρίου του Λονδίνου (L.C.I.A.), ζητώντας να κριθεί ότι το Δημόσιο, επιβάλλοντας εις βάρος της και υπό την ιδιότητά της ως επικαρπωτή φόρους ακίνητης περιουσίας [ήτοι Ειδικού Τέλους Ακίνητης Περιουσίας (ΕΤΑΚ) για τα έτη 2008 και 2009, Φόρου Ακίνητης Περιουσίας (ΦΑΠ) για τα έτη 2010, 2011, 2012 και 2013 και Έκτακτο Ειδικό Τέλος Ακινήτων (ΕΕΤΑ) για το έτος 2013, συνολικού ύψους 40.688.261,48 ευρώ], παραβίασε τις υποχρεώσεις που ανέλαβε με τη Σ.Α.Α..

2. Επί της ως άνω αιτήσεως του ΔΑΑ ΑΕ εκδόθηκε, στις 21-1-2016, η απόφαση του Διαιτητικού Δικαστηρίου του Λονδίνου υπ' αριθ. 142821 (όπως αυτή διορθώθηκε με το από 24 Φεβρουαρίου 2016 Μνημόνιο Διορθώσεων), σύμφωνα με την οποία το Ελληνικό Δημόσιο υποχρεούται να αποζημιώσει, κατ'εφαρμογή των άρθρων 25, 5.2. (i) και 32.3 της Σ.Α.Α. την εταιρεία για την επιβολή των φόρων ακίνητης περιουσίας, κατά την περίοδο 2008-2013 (ΕΤΑΚ, ΦΑΠ και ΕΕΤΑ) και να καταβάλει τα ποσά που προσδιορίζονται στην παράγραφο 206 (iii) της διαιτητικής απόφασης. Επιπλέον, το διαιτητικό δικαστήριο αναγνώρισε ότι ο ΔΑΑ ΑΕ δικαιούται να συμψηφίζει τα οφειλόμενα

προς αυτόν ποσά από την εναγόμενη Ελληνική Δημοκρατία, με τον τρόπο που προβλέπεται στο άρθρο 32.4 της ΣΑΑ (παράγ. 206 (iv) της απόφασης).

Σχετικά με την ανωτέρω απόφαση εκδόθηκε το υπ' αριθ. 951/11.2.2016 Πρακτικό της Ολομέλειας του ΝΣΚ, με το οποίο η Ολομέλεια γνωμοδότησε ότι δεν ενδείκνυται η εκ μέρους του Δημοσίου άσκηση εφέσεως κατ' αυτής, ενόψει των εξαιρετικά περιορισμένων πιθανοτήτων ευδοκίμησης αυτής και των υψηλών δικαστικών δαπανών. Το ως άνω πρακτικό εγκρίθηκε από τον Υπουργό Οικονομικών στις 17.2.2016.

Ακολούθως ο ΔΑΑ ΑΕ απέστειλε στη Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων και Διαχείρισης Κινητών Αξιών το υπ' αριθ. 178657/4.4.2016 έγγραφό του, με συνημμένο τιμολόγιο χρέωσης τόκων υπερημερίας μέχρι 29.2.2016, εν συνεχεία δε, με το υπ' αριθ. 283714/5.4.2016 έγγραφό του (με τίτλο «Οφειλές ΕΔ προς την εταιρεία ΔΑΑ ΑΕ»), διαβίβασε και την ως άνω διαιτητική απόφαση.

3. Το Ελληνικό Δημόσιο, ως μέτοχος της εταιρίας ΔΑΑ ΑΕ, κατά το άρθρο 30 του ν. 3016/2002, δικαιούται μερίσματος για την οικονομική χρήση 2015, ύψους 28.650.000,00 ευρώ, σύμφωνα με την από 26.4.2016 απόφαση της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων. Το ως άνω ποσό του μερίσματος δεν έχει βεβαιωθεί ταμειακά, όπως προκύπτει από το υπ' αριθ. πρωτ. ΜΑΔΚΑ 0016326 ΕΞ 2016/14.10.2016 έγγραφο της Μονάδας Αποκρατικοποιήσεων και Διαχείρισης Κινητών Αξιών.

Με το υπ' αριθ. 284770/1.6.2016 έγγραφό του, ο ΔΑΑ ΑΕ δήλωσε ότι, κατόπιν της σχετικής από 31.3.2016 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του, προβαίνει σε συμψηφισμό του οφειλόμενου στο Ελληνικό Δημόσιο μερίσματος, ύψους 28.650.000,00 ευρώ, οικονομικής χρήσης 2015, με το συνολικό ποσό της οφειλής του Δημοσίου προς τον ΔΑΑ ΑΕ, ύψους 27.156.131,04 ευρώ, η οποία απορρέει, κατά τον ΔΑΑ ΑΕ, από την προαναφερθείσα απόφαση του Διεθνούς Διαιτητικού Δικαστηρίου του Λονδίνου. Εν συνεχεία τούτου, η Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων και Διαχείρισης Κινητών Αξιών απέστειλε στον ΔΑΑ ΑΕ την υπ' αριθ. ΜΑΔΚΑ 0006157 ΕΞ 12.4.2016 επιστολή του Υπουργού Οικονομικών, με την οποία επιφυλάσσεται ως προς τα διαλαμβανόμενα στο έγγραφο του ΔΑΑ ΑΕ, περί οφειλών και θέτει το ζήτημα της κηρύξεως εκτελεστής της, κατά τα άνω, διαιτητικής αποφάσεως, στην Ελλάδα.

Σε απάντηση της επιστολής αυτής, ο ΔΑΑ ΑΕ απέστειλε προς τον Υπουργό Οικονομικών την υπ' αριθ. 284515/27.4.2016 επιστολή του, με την

οποία επικαλείται, αναφορικά με την εκτελεστότητα της επίμαχης διαιτητικής αποφάσεως, το άρθρο 44.3 της Σ.Α.Α., στο οποίο προβλέπεται ότι η απόφαση των διαιτητών θα αποτελεί εκτελεστό τίτλο και δεν θα απαιτείται να κηρυχθεί εκτελεστή από τα Δικαστήρια .

Περαιτέρω, με την υπ' αριθ. 286604/6.6.2016 επιστολή του, ο ΔΑΑ Α.Ε. γνωστοποίησε στη Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων και Διαχείρισης Κινητών Αξιών ότι προέβη σε συμψηφισμό του ποσού των 27.156.131,04 ευρώ, *«το οποίο αποτελεί την επιδικασθείσα απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου»*, και ότι κατεβλήθη στον λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου «Έσοδα Δημοσίου εξ εισπράξεων μερισματοαποδείξεων» το υπόλοιπο ποσό των 1.493.868,96 ευρώ.

Κατόπιν αυτών, η Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων και Διαχείρισης Κινητών Αξιών με το υπ' αριθμό ΜΑΔΚΑ 0010339 ΕΞ 2016/21.6.2016 έγγραφό της προς τον ΔΑΑ ΑΕ υποστήριξε ότι, εφόσον απουσιάζει ειδική ρύθμιση για τον τρόπο και τη διαδικασία του προβλεπόμενου συμψηφισμού στο άρθρο 32.4 της Σ.Α.Α., το κενό καλύπτεται με τη συμπληρωματική εφαρμογή του άρθρου 83 του ΚΕΔΕ, περαιτέρω δε διευκρίνισε ότι, όπως απορρέει από το γράμμα της κρίσιμης διατάξεως του άρθρου 32.4. της ΣΑΑ, ο προτεινόμενος από την εταιρία συμψηφισμός αναφέρεται μόνο σε χρηματικές απαιτήσεις του Δημοσίου που έχουν προκύψει από την εκτέλεση ή σχετίζονται με τη Σύμβαση, ως απαίτηση έναντι του αντισυμβαλλομένου μέρους, ενώ η απαίτηση μερίσματος συνδέεται αποκλειστικά με την ιδιότητα του Ελληνικού Δημοσίου ως μετόχου της εταιρείας και όχι ως συμβαλλόμενου μέρους της συμβάσεως.

Προς απάντηση στο ως άνω έγγραφο, ο ΔΑΑ ΑΕ ισχυρίσθηκε, με την υπ' αριθ. 287609/24.6.2016 επιστολή, ότι η διάταξη του άρθρου 32.4 της ΣΑΑ δεν καταλείπει κενό και ότι δεν αποδέχεται την εφαρμογή των διατάξεων του ΚΕΔΕ, αλλά μόνο την εφαρμογή των διατάξεων του Αστικού Κώδικα, περί συμψηφισμού.

Κατόπιν των ανωτέρω, τέθηκε το εν θέματι ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο

4. Στα άρθρα πρώτο και τρίτο του ν. 2338/1995 «Κύρωση Σύμβασης Ανάπτυξης του νέου Διεθνούς Αεροδρομίου της Αθήνας στα Σπάτα, ίδρυση της εταιρείας "Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.", έγκριση περιβαλλοντικών όρων και άλλες διατάξεις» (Α'202) ορίζονται τα εξής:

Άρθρο πρώτο

«Κυρώνεται και αποκτά ισχύ νόμου η "Σύμβαση Ανάπτυξης Αεροδρομίου" που υπογράφηκε στην Αθήνα στις 31 Ιουλίου 1995 μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου αφ' ενός και αφ' ετέρου των εταιριών HochtiefAktiengesellschaft vorm. Helfmann, ABB CabrEmagSchaltanlagen AG, H. Krantz - TkT GmbH και Flughafen Athen Spata Projektgesellschaft mbH ...»

Άρθρο τρίτο

«1. Ιδρύεται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με τη μορφή ανώνυμης εταιρίας, έδρα το Δήμο Σπάτων και επωνυμία "Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.". Η Εταιρία αυτή είναι κοινής ωφέλειας, λειτουργεί σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, δεν υπάγεται στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και δεν εφαρμόζονται σε αυτήν οι διατάξεις που διέπουν τις εταιρίες που άμεσα ή έμμεσα ανήκουν στο Δημόσιο. Η Εταιρία αυτή διέπεται από τον παρόντα νόμο και συμπληρωματικά από τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920.»

Στην παράγραφο **32.4 της Σύμβασης Ανάπτυξης του Αεροδρομίου (ΣΑΑ)**, που κυρώθηκε κατά τα ανωτέρω με το άρθρο πρώτο του ν. 2338/1995, ορίζονται τα εξής:

«Συμψηφισμός: Επιφυλασσόμενου οποιουδήποτε άλλου δικαιώματος που δυνατόν να έχει σύμφωνα με το παρόν, η Εταιρεία Αεροδρομίου θα δικαιούται να συμψηφίζει οποιαδήποτε ποσά οφείλονται από αυτήν στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε οποιαδήποτε Ελληνική Δημόσια Υπηρεσία (συμπεριλαμβανομένων οφειλόμενων φόρων) έναντι όλων των ποσών που της οφείλονται από το Ελληνικό Δημόσιο ή από οποιαδήποτε Ελληνική Δημόσια Υπηρεσία σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.».

Στην παράγραφο **43.1 της ΣΑΑ** ορίζονται τα εξής:

43.1.1 «Γενικά: Κάθε γνωστοποίηση που πρόκειται να γίνει σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση θα γίνεται με FAX (ακολουθούμενο από το πρωτότυπο), Telex ή άλλως εγγράφως, και θα στέλλεται στον αριθμό του FAX, του Telex ή τη διεύθυνση και με την ένδειξη εις προσοχή, αν υπάρχει, που θα καθορίζεται εκάστοτε για το σκοπό της παρούσας Σύμβασης από το Ελληνικό Δημόσιο, την Εταιρεία Αεροδρομίου, την ΥΠΑ ή/και τον Εκπρόσωπο των Δανειστών σε κάθε ένα από τους άλλους και, στην περίπτωση των Μελών της Κοινοπραξίας, όπως καθορίζεται στο Άρθρο 43.1.3. (Μέλη της Κοινοπραξίας).

43.1.2 Ελληνικό Δημόσιο και ΥΠΑ: (α) Οι αρχικοί αριθμοί FAX, οι διευθύνσεις και οι ενδείξεις που υποδεικνύονται από το Ελληνικό Δημόσιο και την ΥΠΑ για τους

σκοπούς του Άρθρου 43.1.1. είναι οι ακόλουθοι:

Ελληνικό Δημόσιο

Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας

Οδός Νίκης αριθ.5

T.K. 10180.

Εις προσοχή: Υπουργού Εθνικής Οικονομίας

Αντίγραφο να κοινοποιηθεί προς:

Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών

(β) Οποιαδήποτε γνωστοποίηση που θα γίνει από το Ελληνικό Δημόσιο κατά την παρούσα Σύμβαση ή σύμφωνα με αυτή θα γίνεται από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας ή οποιοδήποτε Πρόσωπο καθοριζόμενο από τον Υπουργό αυτόν με Απόφαση δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (γ)...

43.1.3..... 43.1.4.....» .

Στις παραγράφους **44.1 και 44.3 της ΣΑΑ** ορίζονται τα εξής:

«44.1.1. Οποιαδήποτε διαφορά κατά την παρούσα Σύμβαση ή σε σχέση με αυτή (εκτός των αναφευόμενων κατά το Άρθρο 37 ή σύμφωνα με αυτό η κατ' εφαρμογή του (Συμπεριφορά Μετόχων προ της Εισαγωγής στο Χρηματιστήριο), θα φέρεται από το Ελληνικό Δημόσιο, την Εταιρεία Αεροδρομίου ή, κατά περίπτωση, από τα Μέλη της Κοινοπραξίας που έχουν εμπλακεί στη διαφορά, πρώτα στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας (ή οποιοδήποτε Πρόσωπο έχει υποδειχθεί από τον Υπουργό αυτόν με απόφαση δημοσιευμένη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως) και τον Αντιπρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου που θα συναντηθούν και θα προσπαθήσουν να επιλύσουν τα μεταξύ τους αναφευόμενα ζητήματα. ...

44.1.2... 44.1.3...

44.3 Διαιτησία: Οποιαδήποτε διαφορά κατά την παρούσα Σύμβαση ή σύμφωνα με αυτή ή σε σχέση με αυτή που δεν λύεται σύμφωνα με το Άρθρο 44.1 (Απόφαση) ή 44.2. (Επιτροπή Επίλυσης Διαφορών) θα παραπέμπεται σε διαιτησία εκ τριών διαιτητών, σύμφωνα με τους εκάστοτε ισχύοντες κανόνες του Διεθνούς Διαιτητικού Δικαστηρίου του Λονδίνου....

Η απόφαση των διαιτητών θα είναι οριστική, τελική και αμετάκλητος, μη υποκείμενη σε κανένα τακτικό ή έκτακτο ένδικο μέσο και θα αποτελεί εκτελεστό τίτλο που δεν θα απαιτείται να κηρυχθεί εκτελεστός από τα Δικαστήρια και το Ελληνικό Δημόσιο, κάθε μέλος της Κοινοπραξίας και η Εταιρεία Αεροδρομίου

αποκλείουν οποιοδήποτε δικαίωμα ασκήσεως ενδίκου μέσου σε οποιοδήποτε δικαστήριο που θα είχε άλλως δικαιοδοσία.»

Στην παρ. **45.2 της ΣΑΑ** ορίζονται τα εξής:

« 45.2. Δίκαιο: Η παρούσα Σύμβαση θα διέπεται και θα ερμηνεύεται σύμφωνα με τους νόμους της Ελληνικής Δημοκρατίας».

5. Με το άρθρο πρώτο του ν.δ. 4220/1961 «Περί κυρώσεως της εν Ν. Υόρκη την 10ην Ιουν. 1958 υπογραφείσης συμβάσεως περί αναγνώρισεως και εκτελέσεως αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων» (Α' 173) κυρώθηκε η από 10-6-1958 σύμβαση "περί αναγνώρισεως και εκτελέσεως αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων", στην οποία προσχώρησε και η Ελλάδα, διά της από 22 Δεκεμβρίου 1958 δηλώσεως αυτής.

Στα **άρθρα 1, 3, 4 και 5** της ως άνω συμβάσεως ορίζονται τα εξής:

Άρθρον 1.

«1. Η παρούσα Σύμβασις εφαρμόζεται επί της αναγνώρισεως και εκτελέσεως των διαιτητικών αποφάσεων των εκδοθεισών επί του εδάφους Κράτους διαφόρου εκείνου εν τω οποίω επιζητείται η αναγνώρισις και εκτελέσις των αποφάσεων, και προερχομένων εκ διαφορών μεταξύ φυσικών ή νομικών προσώπων. Εφαρμόζεται ωσαύτως επί διαιτητικών αποφάσεων αίτινες δεν θεωρούνται ως ημεδαπαί αποφάσεις εν τω Κράτει εν τω οποίω επιζητείται η αναγνώρισις και εκτελέσις των. 2...3. ...».

Άρθρον 3

«Έκαστον των συμβαλλομένων Κρατών θα αναγνωρίζη το κύρος διαιτητικής τινός αποφάσεως και θα επιτρέπη την εκτέλεσιν της τοιαύτης αποφάσεως συμφώνως προς τους δικονομικούς κανόνας οίτινες ακολουθούνται εν τω εδάφει ένθα γίνεται η επίκλησις της αποφάσεως, υπό τας εν τοις επομένοις άρθροις αναγεγραφομένας προϋποθέσεις. Δεν θα επιβάλλωνται, διά την αναγνώρισιν ή εκτέλεσιν των διαιτητικών αποφάσεων επί των οποίων εφαρμόζεται η παρούσα Σύμβασις, προϋποθέσεις αισθητώς αυστηρότεραι ούτε δικαστικά έξοδα αισθητώς ανώτερα, των επιβαλλομένων διά την αναγνώρισιν ή εκτέλεσιν ημεδαπών διαιτητικών αποφάσεων.»

Άρθρον 4

«1. Διά να επιτύχη την υπό του προηγούμενου άρθρου προβλεπομένην αναγνώρισιν και εκτέλεσιν, εκείνο εκ των μερών όπερ αιτείται την αναγνώρισιν και εκτέλεσιν δέον να προσκομίση ταυτοχρόνως προς την αίτησιν: α) το

πρωτότυπον της αποφάσεως δεόντως βεβαιωμένον ή αντίγραφον του πρωτοτύπου τούτου πληρούν τας διά την αυθεντικότητά του απαιτούμενας προϋποθέσεις. β) Το πρωτότυπον της συμφωνίας της προβλεπόμενης υπό του άρθρου 2 ή αντίγραφον πληρούν τας διά την αυθεντικότητά του απαιτούμενας προϋποθέσεις...»

Άρθρον 5

«1. Η αναγνώρισις και εκτέλεσις της αποφάσεως δύναται να απορριφθή μόνον, τη αιτήσκει του μέρους εναντίον του οποίου γίνεται επίκλησις ταύτης, εφ' όσον τούτο (το μέρος) προσκομίζει εις την αρμοδιάν αρχήν της χώρας ένθα επιζητείται η αναγνώρισις και εκτέλεσις την απόδειξιν ότι: α) τα εις την συμφωνίαν περί ης το άρθρον 2 μέρη, είχαν βάσει του επ' αυτών εφαρμοστέου δικαίου, ανικανότητα τινά, ή ότι η εν λόγω συμφωνία δεν είναι έγκυρος βάσει του δικαίου εις το οποίον τα μέρη την υπήγαγον, και εν ελλείψει ενδείξεως περί τούτου, βάσει του δικαίου της χώρας εν τη οποία εξεδόθη η απόφασις ή β) εκείνο εκ των μερών εναντίον του οποίου γίνεται επίκλησις της αποφάσεως δεν ήτο δεόντως πληροφορημένον περί του ορισμού του διαιτητού ή περί της διαδικασίας της διαιτησίας ή ότι του ήτο αδύνατον δι' άλλον τινά λόγον να ποιήσηται χρήσιν των εις την διάθεσίν του μέσων ή γ) η απόφασις αναφέρεται εις διαφοράν μη προβλεπομένην υπό του συνυποσχετικού, ή μη περιλαμβανομένην εις τας διατάξεις της διαιτητικής ρήτηρας, ή ότι περιλαμβάνει αποφάσεις υπερβαινούσας τους όρους του συνυποσχετικού ή της διαιτητικής ρήτηρας εν τούτοις, εάν αι διατάξεις της αποφάσεως, αι αναφερόμεναι εις θέματα άτινα υπεβλήθησαν εις την διαιτησίαν, δύνανται να αποχωρισθώσιν εκείνων αίτινες αναφέρονται εις θέματα μη υποβληθέντα εις την διαιτησίαν, αι πρώται δύνανται να αναγνωρισθούν και εκτελεσθούν ή δ) η συγκρότησις του διαιτητικού δικαστηρίου ή η διαιτητική διαδικασία δεν ήτο σύμφωνος προς την συμφωνίαν των μερών, ή εν ελλείψει συμφωνίας ότι δεν ήτο σύμφωνος προς το δίκαιον της χώρας ένθα έλαβε χώραν η διαιτησία ή ε) η απόφασις δεν κατέστη εισέτι δεσμευτική διά τα μέρη ή ακυρώθη ή ανεστάλη υπό αρμοδίας αρχής της χώρας, εν τη οποία, ή κατά το δίκαιον της οποίας, εξεδόθη η απόφασις.

2. Η αναγνώρισις και εκτέλεσις διαιτητικής αποφάσεως θα δύναται ωσαύτως ν' απορριφθή, εάν η αρμοδία αρχή της χώρας ένθα ζητείται η αναγνώρισις και εκτέλεσις διαπιστώνη: α) ότι, κατά το δίκαιον της εν λόγω χώρας, το αντικείμενον της διαφοράς δεν είναι επιδεκτόν ρυθμίσεως διά διαιτησίας ή β) ότι η αναγνώρισις

και εκτελέσεις της αποφάσεως θα ήτο αντίθετος προς την δημοσίαν τάξιν της εν λόγω χώρας».

6. Στο άρθρο 28 παρ. 1 του ισχύοντος Συντάγματος ορίζεται ότι «Οι γενικά παραδεγμένοι κανόνες του διεθνούς δικαίου, καθώς και οι διεθνείς συμβάσεις, από την επικύρωσή τους με νόμο και τη θέση τους σε ισχύ σύμφωνα με τους όρους καθεμιάς, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού ελληνικού δικαίου και υπερισχύουν από κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου.»

7. Στο άρθρο 903 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ορίζονται τα εξής: «Με επιφύλαξη αυτών που ορίζουν διεθνείς συμβάσεις, αλλοδαπή διαιτητική απόφαση αποτελεί δεδικασμένο, χωρίς άλλη διαδικασία, αν συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

1) αν η συμφωνία διαιτησίας στην οποία βασίστηκε η έκδοσή της είναι έγκυρη κατά το δίκαιο που τη διέπει, 2) αν το αντικείμενο της διαιτητικής απόφασης μπορεί να γίνει αντικείμενο συμφωνίας διαιτησίας κατά το ελληνικό δίκαιο, 3) αν η απόφαση δεν προσβάλλεται με ένδικα μέσα ή προσφυγή ή δεν εκκρεμεί διαδικασία αμφισβήτησης του κύρους της, 4) αν ο διάδικος που νικήθηκε δεν στερήθηκε κατά τη διαιτητική διαδικασία το δικαίωμα της υπεράσπισης, 5) αν η απόφαση δεν είναι αντίθετη με απόφαση ελληνικού δικαστηρίου που εκδόθηκε στην ίδια υπόθεση και αποτελεί δεδικασμένο για τους διαδίκους μεταξύ των οποίων εκδόθηκε η αλλοδαπή διαιτητική απόφαση, 6) αν η απόφαση δεν είναι αντίθετη προς τη δημόσια τάξη ή προς τα χρηστά ήθη.»

8. Στα άρθρα 35 και 36 του ν. 2735/1999 «Διεθνής Εμπορική Διαιτησία» (Α' 167) ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 35 - Δεδικασμένο και εκτελεστότητα

«1. Η διαιτητική απόφαση δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα.

2. Εφόσον από τη συμφωνία διαιτησίας δεν προβλέπεται προσφυγή κατά της διαιτητικής απόφασης σε άλλους διαιτητές ή πέρασε η ορισμένη για την προσφυγή προθεσμία, η διαιτητική απόφαση αποτελεί από την έκδοσή της δεδικασμένο κατά το άρθρο 896 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και είναι εκτελεστή. 3. ...»

Άρθρο 36 - Αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων

«Η αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.Δ. 4220 της 19/19 Σεπτεμβρίου 1961 «Περί κυρώσεως της εν Νέα Υόρκη την 10ην Ιουνίου 1958 υπογραφείσης συμβάσεως

περί αναγνώρισεως και εκτελέσεως αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων».

9. Στην παρ. 26.8 των κανόνων διαιτησίας LCIA 2014 (LCIA Arbitration Rules, 2014) αναφέρονται τα εξής:

«26.8 Κάθε απόφαση (συμπεριλαμβανομένων των λόγων για την εν λόγω ανάθεση) θα είναι τελική και δεσμευτική για τα μέρη. Τα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να εκτελούν την απόφαση άμεσα και χωρίς καμία καθυστέρηση (υπόκεινται μόνο στο άρθρο 27) και τα μέρη παραιτούνται αμετάκλητα από το δικαίωμά τους να ασκήσουν κάθε μορφή έφεσης, αναθεώρησης ή προσφυγής σε οποιοδήποτε εθνικό δικαστήριο ή άλλη δικαστική αρχή, κατά το μέρος που η παραίτηση αυτή δεν απαγορεύεται βάσει οποιουδήποτε εφαρμοστέου δικαίου. (and the parties also waive irrevocably their right to any form of appeal, review or recourse to any state court or other legal authority, insofar as such waiver shall not be prohibited under any applicable law.) (26.8 Every award (including reasons for such award) shall be final and binding on the parties. The parties undertake to carry out any award immediately and without any delay (subject only to Article 27); and the parties also waive irrevocably their right to any form of appeal, review or recourse to any state court or other legal authority, insofar as such waiver shall not be prohibited under any applicable law.)

10. Στο άρθρο 83 του ν.δ. 356/1974 «Περί Κώδικος Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων» (Α' 90), όπως ισχύει¹, ορίζονται τα εξής:

«1. Βέβαιη και εκκαθαρισμένη χρηματική απαίτηση του οφειλέτη κατά του Δημοσίου, η οποία αποδεικνύεται με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ή δημόσιο έγγραφο, συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη αυτού προς το Δημόσιο.

2. Ο συμψηφισμός προτείνεται με δήλωση του οφειλέτη που υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ., η οποία είναι αρμόδια για την είσπραξη του χρέους. Ο συμψηφισμός μπορεί να ενεργείται και αυτεπάγγελα, με πράξη του προϊσταμένου της ίδιας υπηρεσίας, εφόσον από τα υπάρχοντα στοιχεία αποδεικνύεται η απαίτηση του οφειλέτη. Απαίτηση του Δημοσίου παραγεγραμμένη αντιτάσσεται σε συμψηφισμό για μια τριετία από τη συμπλήρωση της παραγραφής. Η δήλωση του οφειλέτη για συμψηφισμό της απαίτησης κατά του Δημοσίου ή το έγγραφο του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. για αυτεπάγγελτο συμψηφισμό κοινοποιείται στην εκκαθαρίζουσα την

¹Μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 11 του ν. 3943/2011 (Α' 66) και την παρ. 9 του άρθρου 7 του ν. 4224/2013 (Α' 288).

απαίτηση υπηρεσία, η οποία υποχρεούται σε άμεση απόδοση του συμψηφισθέντος ποσού. 2^α...

3. Με τις πιο πάνω προϋποθέσεις επιτρέπεται ο συμψηφισμός απαιτήσεων κατά του Δημοσίου με χρέη προς το Δημόσιο που καταβάλλονται με ταυτόχρονη υποβολή δήλωσης φόρου ή άλλου εσόδου.

4. Με το συμψηφισμό οι αμοιβαίες απαιτήσεις αποσβένονται από την ημερομηνία που συνυπήρξαν και κατά το μέρος που καλύπτονται, με την επιφύλαξη των άρθρων 89 και 94 του ν. 2362/1995 (Φ Ε Κ 247 Α'). 5. ... 6...

7. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα. ».

11. Τέλος στα άρθρα 440, 441 και 451 του Αστικού Κώδικα ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 440

«Ο συμψηφισμός επιφέρει απόσβεση των μεταξύ δύο προσώπων αμοιβαίων απαιτήσεων όσο καλύπτονται, αν είναι ομοειδείς κατά το αντικείμενο και ληξιπρόθεσμες».

Άρθρο 441

«Ο συμψηφισμός επέρχεται αν ο ένας τον επικαλεστεί με δήλωση προς τον άλλο. Η πρόταση του συμψηφισμού επιφέρει απόσβεση των αμοιβαίων απαιτήσεων από τότε που συνυπήρξαν».

Άρθρο 451

«Δεν επιτρέπεται συμψηφισμός κατά ακατάσχετης απαίτησης.»

Ερμηνεία διατάξεων

Από τις ως άνω διατάξεις ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό, προκύπτουν τα εξής:

12. Η Σύμβαση της Νέας Υόρκης, που κυρώθηκε με το ν.δ. 4220/1961 αφορά την αναγνώριση και εκτέλεση των διαιτητικών συμφωνιών (άρθρα I και II) και την αναγνώριση και εκτέλεση των διαιτητικών αποφάσεων (άρθρα I, III-VII), πρέπει δε να ερμηνεύεται από τα δικαστήρια σύμφωνα με τα άρθρα 31 και 32 της Σύμβασης της Βιέννης και υπέρ της αναγνώρισεως και εκτελέσεως (Οδηγός του ICCA για την ερμηνεία της Σύμβασης της Νέας Υόρκης του 1958, Εγχειρίδιο για δικαστές). Με τις διατάξεις της για την αναγνώριση και την εκτέλεση των διαιτητικών αποφάσεων, η Σύμβαση καθιερώνει μηχανισμό προστασίας για τους νικήσαντες διαδίκους έναντι των δυστροπούντων αντιδίκων, προκειμένου να καταστεί δυνατή η αναγκαστική εκτέλεση της διαιτητικής αποφάσεως σε βάρος

τους, παρότι, κατά την ορθή ερμηνεία του γράμματος και του πνεύματος της Σύμβασης, αυτή δεν απαγορεύει, αλλά αντίθετα προκρίνει την οικειοθελή συμμόρφωση των μερών στις διαιτητικές αποφάσεις.

Η ως άνω Σύμβαση διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (άρθρο 2 Εισ. Ν. Κ.Πολ.Δ.) και αποτελεί, από της κυρώσεώς της, εσωτερικό δίκαιο (με την επιφύλαξη της αμοιβαιότητας και της εμπορικότητας της διαφοράς, κατά το άρθρο 2)². Η αναγνώριση και κήρυξη της εκτελεστότητας των αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων, βάσει της σύμβασης της Νέας Υόρκης, γίνεται, κατά το άρθρο 4 αυτής, με την προϋπόθεση ότι ο αιτών προσκομίζει τα αναφερόμενα στο άρθρο αυτό έγγραφα, ταυτόχρονα με την αίτησή του, η οποία μπορεί να απορριφθεί μόνο για τους προβλεπόμενους στο άρθρο 5 λόγους (ΟΛΑΠ 8/1997 ΕλλΔνη 1997.764, ΟΛΑΠ 6/1990 ΝοΒ 1990.1321, ΟΛΑΠ 899/1985 ΝοΒ 33.1399, ΟΛΑΠ 1572/1981 ΝοΒ 30.1053, ΑΠ 1066/2007 ΝοΒ 56.1236).

Με βάση τις διατάξεις του ν.δ. 4220/1961, τις διατάξεις των άρθρων 897, 898, 899, και 901 ΚΠολΔ, αλλά και το ν. 2735/1999, γίνεται πάγια δεκτό από τη νομολογία ότι τα ελληνικά δικαστήρια στερούνται διεθνούς δικαιοδοσίας για την εξέταση του κύρους των αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων [ΑΠ 62/2016, 64/2016, 113/2016, ΑΠ (Ολομ) 1572/1981, 11/2009 ΝΟΜΟΣ], δύνανται δε να αρνηθούν να αναγνωρίσουν ή να κηρύξουν αυτές εκτελεστές (ΑΠ 14/2015, ΕφΑθ 10258/1989), μόνο εφόσον δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της πιο πάνω διεθνούς συμβάσεως (ΟΛΑΠ 899/1985, ΑΠ 2273/2009) ή αντιβαίνουν στη δημόσια τάξη, κατά την έννοια του άρθρου 33 ΑΚ (ΟΛ ΑΠ 1572/1981, 6/1990, ΑΠ 2273/2009).

13. Παρότι, κατά την άποψη της ερωτώσας υπηρεσίας (όπως διατυπώνεται στο έγγραφο του ερωτήματος), η ρήτρα του άρθρου 44.3 της Σύμβασης Ανάπτυξης του Αεροδρομίου των Σπάτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2338/1995 (σύμφωνα με την οποία δεν θα απαιτείται η κήρυξη αλλοδαπής διαιτητικής αποφάσεως εκτελεστής στην Ελλάδα), είναι αντίθετη με τις ρυθμίσεις της, έχουσας αυξημένη τυπική ισχύ, Σύμβασης της

² Σημειώνεται ότι οι διαιτητικές αποφάσεις, ακόμη και για χώρες μέλη της Ε.Ε., διέπονται, ως προς την αναγνώριση και εκτελεστότητά τους, από την πολυμερή σύμβαση της Νέας Υόρκης 1958, σύμφωνα με τον Κανονισμό 44/2001 του Συμβουλίου, καθώς και τον συμπληρωματικό αυτού Κανονισμό (ΕΚ) 593/2008.

Νέας Υόρκης, περί αναγνώρισεως και εκτελέσεως αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων, υπό την έννοια ότι κατά την Σύμβαση αυτή δεν είναι δυνατή η αναγκαστική εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης, χωρίς προηγούμενη δικαστική αναγνώριση και κήρυξη αυτής ως εκτελεστής, η ρήτρα αυτή πάντως ερμηνεύεται ως συμφωνία, μεταξύ των αντισυμβαλλόμενων μερών, για οικειοθελή συμμόρφωση του ηττηθέντος μέρους προς τυχόν εκδοθησόμενη διαιτητική απόφαση (σύμφωνα και με το πνεύμα που διέπει τη σύμβαση), χωρίς να απαιτείται η κίνηση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως εκ μέρους του νικήσαντος μέρους, η οποία θα προϋπέθετε τη δικαστική αναγνώριση και κήρυξη ως εκτελεστής της διαιτητικής απόφασης.

14. Όπως προκύπτει από το διατακτικό της υπόψη διαιτητικής απόφασεως (παρ. 206 αυτής), όπως διορθώθηκε και ισχύει, το Διαιτητικό Δικαστήριο, πλην των άλλων:

(i) αναγνωρίζει ότι το καθού Ελληνικό Δημόσιο οφείλει να αποζημιώσει τον προσφεύγοντα ΔΑΑ για τις φορολογικές επιβαρύνσεις της περιόδου 2008 έως και 2013,

(ii) διατάσσει το καθού να καταβάλει στον προσφεύγοντα το ποσό των 26.839.812,27 ευρώ, που αντιστοιχεί στο ποσό που κατέβαλε για φόρους ακίνητης περιουσίας και σχετικά πρόστιμα, καθώς και κάθε επιπλέον σχετικό ποσό που θα απαιτηθεί να καταβάλει στο μέλλον,

(iii) διατάσσει την έντοκη και μέχρι την αποπληρωμή καταβολή των εξής ποσών:

α. 25.634.191,80 ευρώ από την υποβολή της αιτήσεως διατησίας (3.11.2014),

β. 818.373,16 ευρώ από 31.3.2015,

γ. 387.247.31 ευρώ από την δήλωση απαντήσεως (18.5.2015),

δ. τη πληρωμή κάθε τυχόν επιπλέον ποσού, όπως αναφέρεται στο σημείο (ii) β και

ε. αναγνωρίζει ότι ο προσφεύγων δικαιούται σε συμψηφισμό των πληρωτέων από το καθού ποσών που αναφέρονται στα σημεία (ii) και (iii) ,κατά τον τρόπο τον προβλεπόμενο στο άρθρο 32.4 της Σ.Α.Α..

Περαιτέρω, από το τεθέν υπόψη της Ολομέλειας ιστορικό προκύπτει ότι το Ελληνικό Δημόσιο, με το υπ' αριθμό 951/11.2.2016 Πρακτικό της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, εγκριθέν από τον Υπουργό Οικονομικών στις 17.2.2016, έχει νομίμως αποδεχθεί τη σχετική διαιτητική απόφαση.

Συμπερασματικά, στο πρώτο ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι δεν απαιτείται η αναγνώριση και κήρυξη της απόφασης υπ' αριθ. 142821/21.1.2016 του Διεθνούς Διαιτητικού Δικαστηρίου του Λονδίνου (L.C.I.A.), όπως αυτή διορθώθηκε με το από 24 Φεβρουαρίου 2016 Μνημόνιο Διορθώσεων, ως εκτελεστής, δοθέντος μάλιστα ότι δεν πιθανολογείται η ύπαρξη λόγου, ο οποίος θα παρεμπόδιζε την αναγνώριση και κήρυξή της ως εκτελεστής, ενώ για τον ίδιο λόγο δεν κρίνεται σκόπιμη η προβολή μιας τέτοιας απαίτησης από την πλευρά του Δημοσίου, διότι η παράταση του χρόνου εξοφλήσεως των επιδικασθεισών έντοκων απαιτήσεων, θα επιβάρυνε το Δημόσιο με μεγαλύτερα ποσά τόκων.

15. Περαιτέρω, ο συμψηφισμός που προβλέπεται στο άρθρο 32.4 της κυρωθείσας με το άρθρο πρώτο του ν. 2338/1995 Σ.Α.Α. αποτελεί έγκυρο, κατά το άρθρο 361 του Α.Κ., συμβατικό συμψηφισμό.

Ειδικότερα, ο συμψηφισμός προβλέπεται και ρυθμίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 83 του ΚΕΔΕ και τα άρθρα 440-452 του Α.Κ., γίνεται δε δεκτό ότι η εφαρμογή του άρθρου 83 του ΚΕΔΕ, που προβλέπει τον συμψηφισμό απαιτήσεων οφειλέτη του Δημοσίου έναντι χρεών αυτού προς το Δημόσιο, προϋποθέτει ότι το προς το Δημόσιο χρέος του τελευταίου έχει ήδη βεβαιωθεί ταμειακά στην οικεία Δ.Ο.Υ., προς την οποία και πρέπει να υποβληθεί η σχετική περί συμψηφισμού δήλωση του οφειλέτη, επομένως η εν λόγω διάταξη δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που το χρέος δεν έχει ταμειακώς βεβαιωθεί, στην περίπτωση δε αυτή ο οφειλέτης του Δημοσίου δύναται να υποβάλει πρόταση περί συμψηφισμού υφιστάμενης ομοειδούς και ληξιπρόθεσμης ανταπαίτησής του, με τις προϋποθέσεις των άρθρων 441 και 442 ΑΚ, στις οποίες παραπέμπει η παρ. 7 του άρθρου 83 του ΚΕΔΕ (βλέπ. ΑΠ 782/2014, Γνωμ ΝΣΚ 27/2015).

Εξ άλλου, το μέρος που δικαιούται το Ελληνικό Δημόσιο, ως μέτοχος του ΔΑΑ Α.Ε., καθίσταται ληξιπρόθεσμο μετά την παρέλευση διμήνου από τη λήψη αποφάσεως της Γενικής Συνελεύσεως, δεν πηγάζει από έννομη σχέση δημοσίου δικαίου και δεν είναι ακατάσχετο. Επομένως, οι αμοιβαίες απαιτήσεις του ΔΑΑ Α.Ε και του Ελληνικού Δημοσίου είναι ομοειδείς κατ'αντικείμενο (ήτοι χρηματικές, βλέπ. σχετ. ΑΠ 435/2015, ΣΤΕ 820/2015) και μη ακατάσχετες, συνακόλουθα δε μπορούν να προταθούν σε συμψηφισμό, διότι ο νόμος δεν απαιτεί, ως όρο του συμψηφισμού, την ταυτότητα του νομικού λόγου που στηρίζει τις αμοιβαίες απαιτήσεις ή τη συνάφεια της αιτίας τους (ΑΠ 844/1999, ΑΠ 211/2014, ΑΠ 435/2015, ΣΤΕ 820/2015).

Συμπερασματικά, στο δεύτερο ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι η αναγνωρισθείσα με την απόφαση υπ' αριθ. 142821/21.1.2016 του Διεθνούς Διαιτητικού Δικαστηρίου του Λονδίνου (L.C.I.A.), όπως αυτή διορθώθηκε με το από 24 Φεβρουαρίου 2016 Μνημόνιο Διορθώσεων, απαίτηση της εταιρείας «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Ανώνυμη Εταιρεία» νόμιμα συμψηφίστηκε με την ανταπαίτηση του Δημοσίου, ως μετόχου της εταιρείας, για την καταβολή μερίσματος.

16. Περαιτέρω, ως προς την ερμηνεία και εφαρμογή του άρθρου 32.4 της Συμβάσεως Αεροδρομίου και τη διαδικασία συμψηφισμού που πρέπει να τηρηθεί στην υπό κρίση περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη και τον εν γένει σκοπό και το πνεύμα της, κυρωθείσας με νόμο, Συμβάσεως Αεροδρομίου για την ταχεία εκκαθάριση των εκατέρωθεν απαιτήσεων των αντισυμβαλλομένων, και δοθέντος ότι η σχετική ρύθμιση είναι όλως ειδική και αποκλειστική, για την άσκηση του προβλεπόμενου σε αυτή διευρυμένου δικαιώματος συμψηφισμού αρκεί η συμπληρωματική εφαρμογή των περί συμψηφισμού διατάξεων του Α.Κ.

Κατά συνέπεια και λαμβάνοντας υπόψη την διαιτητική απόφαση, με την οποία αναγνωρίσθηκε το δικαίωμα του αιτούντος ΔΑΑ να προβεί σε συμψηφισμό των επιδικασθεισών συγκεκριμένων απαιτήσεών του, με απαιτήσεις του Δημοσίου, η αιτία και το ύψος των οποίων δεν αμφισβητείται στην κρινόμενη περίπτωση (μέρισμα 2015), η σχετική περί συμψηφισμού δήλωση του ΔΑΑ Α.Ε. υπήρξε νόμιμη και, κατά συνέπεια, οι εκατέρωθεν απαιτήσεις Δημοσίου και ΔΑΑ Α.Ε. έχουν αποσβεσθεί.

17. Όπως προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρων 43.1 και 44 της Σ.Α.Α. (κυρωθείσας με το άρθρο πρώτο του ν. 2338/1995), ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας (ήδη: Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης) αναφέρεται ως εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου, από και προς τον οποίο γίνονται όλες οι γνωστοποιήσεις για τα θέματα που ανακύπτουν από την εν λόγω σύμβαση. Η ως άνω αρμοδιότητα παραλαβής και αποστολής των γνωστοποιητέων εγγράφων είναι πάντως ζήτημα διαφορετικό από τον προσδιορισμό της υπηρεσίας η οποία έχει την αρμοδιότητα να προβεί σε ενέργειες χειρισμού των θεμάτων που ανακύπτουν από τις κατά τα άνω κοινοποιήσεις προς το Δημόσιο, αρμοδιότητα που προκύπτει από τις κατ' ιδίαν διατάξεις οι οποίες διέπουν τη δράση της κάθε υπηρεσίας του Δημοσίου.

Επομένως, στο τέταρτο ερώτημα προσήκει η ως άνω απάντηση και περαιτέρω ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο προτεινόμενος από τον ΔΑΑ συμψηφισμός πρέπει να διεκπεραιωθεί από τις καθ' ύλη αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών.

Απάντηση

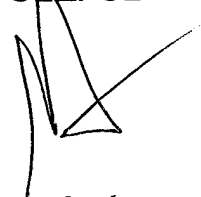
18. Ενόψει των ανωτέρω, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' Τακτική Ολομέλεια) γνωμοδοτεί ομόφωνα ως εξής:

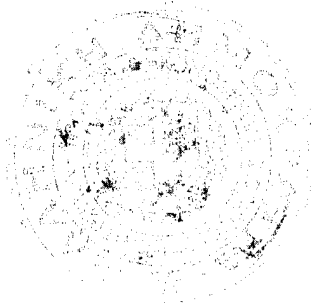
- α) Δεν απαιτείται ούτε και κρίνεται σκόπιμη η τήρηση της διαδικασίας κήρυξης ως εκτελεστής της υπ' αριθ. 142821/21.1.2016 αποφάσεως του Διεθνούς Διαιτητικού Δικαστηρίου του Λονδίνου, όπως αυτή διορθώθηκε με το από 24 Φεβρουαρίου Μνημόνιο Διορθώσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 4420/1961,
- β) η αναγνωρισθείσα με την ως άνω απόφαση απαίτηση της εταιρείας «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Ανώνυμη Εταιρεία» νόμιμα συμψηφίσθηκε με το οφειλόμενο εκ μέρους της εταιρείας μέρισμα στο Ελληνικό Δημόσιο, ως μέτοχο αυτής,
- γ) ο προβλεπόμενος στο άρθρο 32.4 της Σύμβασης Ανάπτυξης του Αεροδρομίου συμψηφισμός διέπεται από τις περί συμψηφισμού διατάξεις του Α.Κ., και
- δ) αρμόδιες για τη διενέργεια της διαδικασίας του συμψηφισμού είναι οι καθ' ύλη αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

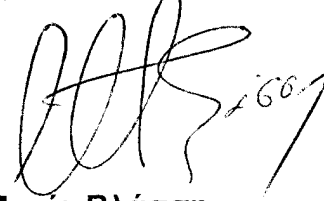
Αθήνα 12-1-2017

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Μιχαήλ Α. Απέσσος
Πρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

Μαρία Βλάσση
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.